

El vent que fa que la gent es grilli

Text > JORDI DAUSÀ

Quan algú escriu i publica és habitual que de tant en tant el convidin a participar en una antologia de contes. Si accepta la invitació, per norma general se li presenta un dilema: ha d'escriure el que s'espera d'ell, o bé pot deixar-se anar? En aquesta classe de llibres, algunes persones fingeixen el seu estil, i això fa que moltes antologies neixin coixes o malgirbades. Ens hem d'alegrar que l'editorial independent LlunydelRamat, a l'hora d'elaborar aquest segon volum d'*Històries de Tramuntana*, hagi sabut treure el màxim profit de cadascun dels autors i autores.

Si ho mirem amb fredor, aquest nou volum és més una xefla que no pas una antologia. Un sopar amb convidats molt diferents els uns dels altres. Uns són tabolaires veterans, molt acostumats als àpats pantagruèlics passadíssims de rosca, i d'altres són comensals de timidesa aparent, que s'ho miren tot amb aire de xaiet a punt de ser degollat, fins que comença el tiberi i deixen anar la bèstia que porten dins. Parlo de sopars teràpia d'aquells on tothom mira de dir-la més grossa que l'altre, i embolica que fa fort. Arribats a aquest punt cal subratllar que, malgrat que hi ha diferències molt importants pel que fa al currículum dels comensals —hi ha des

d'autors novells fins a escriptores consagrades i premiades—, el conjunt aguant a la perfecció, cadascú fa la seva part de la feina i no hi ha relats que desestabilitzin l'artefacte literari. Els ha quedat un volum rodó.

La tramuntana —el vent que diuen que fa grillar la gent— té molta presència, i fins i tot protagonisme, en la majoria de relats. Aixeca faldilles, dona nom a hostals, fa bramar oliveres, escampa noves variants de la covid i esguerra vacances de pixapins incauts. I on hi ha tramuntana hi ha llunàtics: boges dels gats, teràpies per curar l'angoixa i filies raríssimes. És com si tothom s'hagués posat d'acord a ressaltar la cara més indòmita i menys dolça de l'Empordà, que alhora és la més interessant.

La majoria d'autors han respectat de manera encertadíssima la parla dels empordanesos. A banda del vent i el dialecte, al llarg del festival et topes amb altres tòpics tramuntanencs: senglars que es confonen amb turistes; el Sant Cristó Gros, també conegut com a *Josep Pla*; el seu col·lega Dalí, que quedaria impactat pel surrealisme d'alguns relats, i els inevitables apartaments turístics. A l'antologia el lector trobarà sentències que resumeixen grans veritats («A la Costa Brava, les entranyes de qualsevol cosa setantegen»). I sexe i mort, dos dels

passatges, perd naturalitat. Opino que hauria de ser més freda, asèptica, continguda, quan narra una evolució personal condicionada per una acció del passat. L'obra es llegeix ràpid. En dues tardes te la cruspexes com un espectador privilegiat d'una pel·lícula, desitjant que la Clara protagonitzi un *happy end* que li permeti surar tranquil·lament i remuntar el vol en un tram assossegat d'una nova etapa de la seva vida.

L'autora tanca la novel·la amb un magnífic epíleg on es desvela aque-

lla tragèdia en què tota la família ha estat lligada i ofegada pels remordiments i que mai s'ha concretat mentre avançava el relat, mantenint la curiositat i l'enigma. El narrador omniscient que dirigeix la clausura de l'obra potser s'assembla massa a la veu de la Clara, no la diferencia, i acaba usant aquell to líric que a vegades m'ha resultat, en els primers trams, una llosa més metafòrica que la que enfonsava la protagonista i de la qual se servia per explicar-ho.

CARRERAS, Anna; PRAT, Albert; PASTELLS, Josep; CASAS, Rafel; BOSCH, Mar; SALA, Miracle; FELIP, Damià; SUREDA, Sònia; CORNET, Cesc; CODINA, Anna; GARCIA, Cristina; BARDERA, Damià.
Històries de Tramuntana.
Vol. 2. La Bisbal d'Empordà: LlunydelRamat, 2024. 100 p.

grans temes de la literatura, que de manera inevitable també treuen el nas en alguns contes. I masovers, turistes i autòctons, i forasters que volen passar per empordanesos. I sirenes.

Històries de Tramuntana, en definitiva, és una festassa, una antologia passada de rosca que destrueix els tòpics empordanesos que tant complauen els qui no hi viuen.

SAURINA, Mercè. **Fugint dels camps de blat.** Barcelona: Empúries, 2023. 168 p.